

LJUBLJANSKI
ŠKOFIJSKI LIST

LETNIK 1917

V LJUBLJANI, 1917

NATISNILA KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

KAZALO

k letniku 1917

Ljubljanskega Škofijskega Lista.

(Skupaj 12 števil.)

A.		I.	
Anton Bonaventura, Duhovnikom	1	Indulgentiae et S. Poenitentiaria	59
» » Den Gläubigen der Diö- zese für den Monat Juni	58	Indulgentiae Toties quoties in Commem. om- nium fidel. def.	60
» » Marijinim kongregacijam	33	Invalidni dom	136
» » Pismo: Orate, fratres	23	Izknjižne pobotnice	55
» » Pomagajte ponesrečencem	48	Izplačevanje službenih prejemkov potom c. kr. poštne hranilnice	79
» » Poziv duhovnikom	23		
» » Vernikom za mesec junij	57	K.	
» » Vernikom za mesec okto- ber	100	Kolki	31
» » Vojaški domovi	33	Kolkovna prostost družinskih pol za vojaške vdove in sirote	51
» » Za Rdeči križ	101	Kolkovna prostost matičnih izpiskov	50
» » Župnikom in vernikom	105	Koncentracija karitativnih družb	78
B.		Konference	7, 109
Benedikt XV. o pridigovanju	97	Krajevni odbori Rdečega križa za dopisovanje z vojnimi ujetniki	67
Birmovanje in kanonična vizitacija	6, 47	Konkurzni izpit	68, 108
Božja služba za vojake	27, 69	Konkurzni razpis: Planina pri Vipavi, Gorenji Logatec	32
C.		Vreme, Krašnja	48
Censura librorum	59	Lom	56
Cerkveni računi in vojno posojilo	81	Mavčiče	68
Cesarska naredba z dne 19. marca 1916	91	Stopiče, Zlatopolje	75
Cesarske maše	54, 62	Ljubno, Erzelj	84
Cesarske podobe	31	Šent Vid pri Vipavi, Šenturška gora	96
Commemoratio omnium fidelium defunctorum	60	Stolna proštija	104
Corpus iuris canonici	105	Sv. Križ nad Jesenicami, Draga, Sela pri Kam- niku	108
D.		Košnja in žetev	80
Dan v korist voj. grobov	107	Kranjski patriotični znaki	40, 55
Davek povišan	55	Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojne vdove in sirote	104
Demokratična struja	85		
Denarne pošiljatve	55	L.	
Dobava sena in slame za vojno	28	Letno poročilo Apost. sv. Cirila in Metoda	71
Dohodki po l. 1898. darovanih zemljišč in fasije	67	Letno poročilo Patronata Vincencijeve družbe za mladino	46
Druga oddaja zvonov	69	Lušarje	69, 104
Dubia de Missis in Comm. Omnium fid. def.	61		
» de occurrentia et translatione quorundam festorum	61	M.	
Duhovne vaje	8, 82, 133	Marijinim kongregacijam	33
Duhovniška draginjska podpora	30	Maše cesarske	54
F.		Maše za cesarico	62
Fasije	107	Mašno vino	55, 74
» in darovana zemljišča	67	Matični izkazi	107
» » povišani davek	55	Matični izpiski za Goričane	107
» » pristojbinski namestek	83	Misijoni	2
Fastenmandat	22	Misijonski list	44
Fideles omnes defuncti — indulgentiae	60	Moka za hostije	95
» » » — missae	61	Motu proprio de censura librorum et de indul- gentiis	59
H.			
Hirtenbrief der österr. Bischöfe	15		

N.		Schlackerjeva ustanova za učiteljske vdove	83
Nabirka za invalide in vojno berivo	45	Sedmo vojno posojilo	134
» » pogorelce na Koroški Beli	94	Sestanek 17. julija	77, 85
Nabirke	95	Slovstvo 31, 40, 55, 67, 83, 95, 103, 108,	135
Nagrade za pomožno dušno pastirstvo v vojnem ozemlju	29, 101	Smrt in pokop drugoverca v župniji	95
Navodilo za Promemorijo	49	Smrtni listi umrlih vojn timer	7
Nedeljsko delo na polju	51	Spovedovanje vojakov raznih narodnosti	67
» » » železnici	38	Spre gled oklicev vojnih oseb	26
Nezakonskih vojaških otrok pozakonitev	93	Š.	
Notranji misijoni	5	Šematizem	104
Novi cerkveni zakonik	105	Šesto vojno posojilo	62
Novomašniki	46	Škofijska kronika 8, 32, 40, 48, 56, 68, 76, 84,	96, 104, 108, 136
O.		U.	
Oddaja cerkvenih kovinskih izdelkov	63	Ujeti vojaki	89
» cinastih orgelskih piščali v vojne namene	91, 107, 130	Umrli duhovniki:	
» krompirja	103	Ivan Kodre	8
» zvonov v vojne namene	67, 69, 75, 95	Josip Bulovec, P. Gothard Podgoršek, P. Konrad Mesar	32
» žita v zavodu za promet z žitom.	52	Janez Murovec	40
Oklici vojnih oseb — spregled	26	Franc Šparovec, Janez Škerjanec	48
Olajšava postne postave	40	Valentin Aljančič	56
Olivno olje za razsvetljavo	53	Dr. Ivan Andolšek	76
Orgle	91, 107, 130	Janez Wolf	96
P.		Gašpar Vilman, Janez Abram, Franc Sever, Jožef Kragel	96
Papeževa okrožnica o pridigovanju	97	Janez Sajovic	104
Pastirski list avstrijskih škofov	9	Franc Krische, Henrik Dejak, dr. Janez Ev. Krek, Vincenc Polaj, Vincenc Kavčič	108
Pastoralne konference — poročilo	109	Valentin Klobus	136
Periodična poročila za šematizem	104	V.	
Peto vojno posojilo	8	Vajeniški dom	135
Petrolej za večno luč	73	Vernikom	57
Podobe cesarja in cesarice	31	Verouk v 1. in 2. razredu	69
Pogrešani vojniki	29, 89	Verouk — združevanje oddelkov	132
Poletni čas	48	Vincencijeve družbe patronat	46
Poljsko delo	51	Vinkuliranje zadolžnic V. vojn. posojila	52
Položnice	55	Vojaška božja služba	27, 68, 69
Poročilo o konf. Sodalitatis S. C. Jesu	34, 41	Vojaški grobovi	107
» o pastor. konferencah	109	Vojnih oseb — spregled oklicev	26
» Patronata Vincenc. družbe	46	Vojnikov — smrtni listi	7
Postna postava	15	Vojno dušno pastirstvo — nagrade	29
» » olajšana	40	» posojilo in cerkveni računi	81
Potres v krškem okraju	48	» » peto	8
Povišani davek	55	» » šesto	62
Pozakonilni zapisnik	95	» » sedmo	134
Pozakonitev nezak. otrok prominulih vojn timer	93	» » — zamena obveznic	39
Praprotnne korenine	55	Z.	
Prazniki zaobljubljeni	83	Zakoni z vojn. ujetniki zabranjeni	90
Prehranjevalni urad	67	Zamena obveznic 1. in 2. voj. posojila	39
Pristojbinski namestek povišan	83	Zaobljubljeni prazniki	83
Promemorija	24	Zavarovanje zvonov	37
R.		Zavod sv. Stanislava	66
Račun duh. podpornega društva	24	Za vojake — berivo	45
Raziskavanje po maticah	8	Združevanje več šolarskih oddelkov pri verouku	132
Različne opazke 31, 54, 67, 83, 95, 107,	135	Zvonovi — oddaja	67, 69, 75
Razsvetljava po cerkvah	30	» — zavarovanje	37
Razsvetljava z oljem	53	Ž.	
Rituale Romanum — novissima editio 25, 53, 65,	74	Železnice — nedeljsko delo	138
Ročne granate	63	Zetev in košnja	80
S.			
Sacramentum extremae unctionis in casu necessitatis collatum	60		

ŠKOFIJSKI LIST

1.

P. t. gospodom duhovnikom.

Vsem gospodom srečno in blagoslovljeno novo leto! Bog naj Vam povrne trud za naše verno ljudstvo! Veselega srca priznam, kako delate prav v vseh raznih odborih, sestavljenih po potrebi vojnega časa. Kdo bi pa mogel preceniti Vaše delo v cerkvi, kjer vernike poučujete in tolažite, preceniti Vaše delo zunaj cerkve, da obvarujete vse, posebno mladino, mladeniče in dekleta moralnega propada!

Pri pastoralnih konferencah minulega leta ste se oborožili za delo, dokler še vojska traja in za delo po sklenjenem miru. Posebno za mladeniče izpod 18. leta Vam srca Vaša bijejo. Kakor dobri očetje pazite na nevarnosti, ki jim prete, zasledujete strasti, ki se v njih vzbujajo in razvijajo. Pastirska ljubezen plamti v Vaših srcih in ta Vas žene, da se za nje zavzimate ne le splošno, ampak še prav posebno v osebnem stiku z njimi in z njihovimi materami. Dober pastir išče izgubljeno ovco; ko jo dobi, jo ljubeznivo poboža, zadane na rame, nese nazaj v ovčjak in ji celi nevarne rane, ki jih ji je zadal peklenski volk.

Ker ste se v vseh teh in sličnih zadevah duhovnega pastirovanja do dobrega dogovorili, in gotovo delate po dogovorih že sedaj in bote delali tudi znanprej v vseh še tako težkih in ne navadnih slučajih, Vas ni treba sedaj o novem letu za to sveto delo šele navduševati. Pač pa moram nekoliko spregovoriti o splošno cerkveni zadevi, o kateri sem do sedaj le kaj malega poročal in naročal.

Misijonska ideja se je zadnje čase vzbudila in prevzema posebno razne narode v Avstriji in v Nemčiji. Strašna svetovna vojska je misijonom neizmerno škodovala. Premnogo misijonarjev je moralo domov na vojsko, drugi so internirani, prispevkov ni nič ali skoraj nič, šole in zavodi so razpuščeni, verniki v misijonih zapuščeni. Ti dogodki so pretresli verne katoliške narode. Sicer vsi sami grozno trpe, pa kljub temu čutijo, da misijonov na vzhodu, po Afriki in po Aziji,

ne smejo zanemariti, marveč se za nje še bolj zavzeti, kakor v mirnih časih in jim pomagati, kolikor le morejo.

Nič ne dvomim, da to zares katoliško gibanje čutite vsi, čuti tudi naše verno slovensko ljudstvo. V naši prekrasni škofiji se za razne misijone mnogo daruje in žrtvuje. Pregledoval sem, za kaj vse naši dobri verniki prispevajo in se prepričal, da prispevajo na mnogo strani. Nič se ne čudim, da kak bolj malosrčen gospod duhovnik nekoliko zdihne, ko se na prispevke opozori. Saj je to sveto delo prave katoliške ljubezni v rokah duhovnikov, oni morajo na delo izpodbujevati, delo voditi in prispevke odpravljati na določeni kraj, kar je večkrat jako neprijetno.

Mislim, da bo koristno, ako za novo leto pregledamo in uredimo naše misijonsko delo v naši škofiji, ter se ga prav odločno in pametno poprimemo. Zato naj spregovorim o misijonskem delu sploh in o posameznih misijonskih opravilih posebej.

I. Naše misijonsko delo sploh.

Bog hoče, da vsi ljudje spoznajo resnico o svojem namenu za časnost in za večnost. Vsaj moramo vendar vedeti, zakaj smo na svetu, kaj je naš namen. Kdor le nekoliko misli, ne more biti miren, ne srečen, dokler za to ne zve. Mi, hvála Bogu, vse to vemo, in sicer za gotovo vemo. Sam Bog nam je vse potrebno razodel od početka sveta. In ko se je resnica, večna resnica, potemnila, ter so ljudje in narodi zabredli v zmote, v usodepolne zmote za čas in za večnost, je sam božji Sin prišel na svet, da nas pouči in božji pravici za naše grehe zadosti. Podučil nas je o namenih našega življenja v časnosti in večnosti; ustanovil je svojo Cerkev, ki naj njegovo delo nadaljuje med vsemi narodi, nadaljuje do sodnega dne.

Kako važno, imenitno, vzvišeno je delo Jezusovo, delo izročeno Njegovi Cerkvi. Sam Bog se nam razodeva, sam Sin božji se učloveči, uči,

trpi in umrje za siromašni rod človeški. Če to le nekoliko preudarimo, ali se nam ne bo vsaj nekoliko dozdevalo, kaj je naše življenje, kaj je večnost! In kako hvaležni bomo Gospodu, da Ga poznamo, da se nam oznanjajo večne resnice in nas sveta Cerkev varno vodi po onem strmem potu, ki pelje v večno življenje!

Toda ako pogledamo po svetu, nas mora prevzeti neka grozota in pregloboka srčna žalost! Zakaj? Oh, v pravi Cerkvi Jezusovi, v edino zveličavni Cerkvi je komaj petina ljudi na svetu. Res, še ena šestina vseh drugih ljudi veruje sicer v Jezusa, toda niso v Njegovi zveličavni Cerkvi, ampak so zavoljo zmotnih in krivih nauk od nje odločeni, prepuščeni sebi se vedno bolj in bolj od Gospoda Jezusa oddaljujejo. Vsi drugi ljudje pa, namreč dve tretjini vseh ljudi, za Jezusa nič ne vedo, v tminah poganstva žive. O strah in grozota! Za Jezusa ne vedo, večnih resnic ne poznajo, hodijo za krivimi preroki, žalostno žive in še bolj žalostno umirajo. In, ponavljam ter naglašam: Dve tretjini je teh nesrečnikov! Satan ima obilo žetev.

Ako vse to pomislimo in ako pomislimo na ljubezen božjo do nas, ki je za nas vse tako uredila, da smo koj od rojstva v pravi, edino zveličavni Cerkvi Jezusovi, ali se ne bo vzbudila srčna želja, kako bi tem siromakom pomagali? Saj je Jezus tudi za nje na svet prišel, saj je tudi za nje na križu umrl, saj je tudi za nje ustanovil svojo Cerkev! In vse to delo božjega Sina naj bi bilo za te milijone zastonj! Ne, ne! Hvaležnost našega srca nas žene, da želimo pomagati in da se poprašujemo, kaj pa naj storimo, da tudi ti nesrečniki spoznajo Gospoda Jezusa in se zveličajo?

Rim vzgaja in pošilja misijonarje na vse kraje svetá, ki naj po povelju Gospodovem oznanjajo Jezusa Križanega vsem ljudem. Veliko število mož in žensk odhaja v misijone iz vseh katoliških krajev. Vsi ne moremo v misijone, pač pa moremo vsi pomagati, da morejo misijonarji živeti, veselo delati, trpeti in celo umreti med narodi, ki Jezusa še ne poznajo, ali ga celo sovražijo. Oh, v srcu čutimo vročo željo, da bi tem misijonarjem pomagali! Toda kako? Na dvojen način.

Misijonarjem obojega spola moremo pomagati z molitvijo in z denarnimi prispevki. Moliti moramo za misijonarje, da ne izgube poguma, da se ne strašijo pomanjkanja in trpljenja, da v delu vztrajajo, dokler ne opešajo. Pa tudi z denarnimi prispevki moramo pomagati. Kaj ne, živeti morajo, sezidati si morajo hišice, kjer morejo siromašno prebivati, sezidati cerkve, kjer

imajo Jezusa v presv. Zakramentu, sezidati šole za pouk, ter tudi podpirati nevernike in izpreobrnjence. V te namene potrebujejo denarne pomoči. Odkod jo bodo dobili? Od nas!

Da misijonarjem priskočimo na pomoč, zahteva hvaležnost in ljubezen do Jezusa. Zahteva hvaležnost, da smo mi v pravi veri Jezusovi rojeni, vzgojeni, poučeni, pa se moremo prav lahko zveličati; zahteva ljubezen do Jezusa, ki je za nas živel, trpel in umrl, pa še sedaj med nami v tabernaklju prebiva. Ali naj bo vse to delo Jezusovo za tolike milijone zastonj? Zastonj Njegov nauk, zastonj Njegovo trpljenje, zastonj Njegova kri, zastonj Njegova Cerkev?

Da pa ne bo zastonj, odvisi od nas, če se za misijonska dela zavzamemo ter pomagamo z molitvijo in z denarjem. Z denarjem? Odkod bomo dobili denar? Prispevali bomo sami in vernike izpodbujevali. Recimo sebi in njim: »O, ako je v srcih naših prava ljubezen do Boga, si bomo za pomoč misijonov radi kaj pritrkali. Na primer, želiš popiti čašo vina; ali se te čaše ne moreš odreči in dotične vinarje dati za misijon? Želiš nove obleke; ali si je morda ne moreš odreči, ker ti ni ravno posebno potrebna, ali si ne moreš omisliti bolj cene obleke in prihranek dati za misijone? Rad kadiš, rad kaj drugega uživaš; ali si ne moreš tega užitka odreči, ne za zmeraj, ampak za par dni v mesecu, za par ur na dan in prihranek dati za misijone?«

Le navdušujmo sebe in njih rekoč: »Poglej, kaj je Gospod Jezus za te storil! Iz nebes je prišel v jaselce, živel je v Nazaretu siromašno trideset let, mučil se je hodeč od kraja do kraja tri leta, da ljudi pouči in pridobi za resnico, trpel je grozno ob koncu življenja, ko so ga s trnjem kronali, Ga krvavo bičali, na križ pribili in je moral umreti sramotne smrti, viseč sredi dveh hudodelcev! Vse to za te, za vse ljudi!«

»Po posebni milosti Previdnosti božje si ti rojen v pravi Jezusovi Cerkvi. In če vidiš, da je toliko ljudi, namreč dve tretjini, zunaj te Cerkve, ki Jezusa sploh ne poznajo, ali se ti ne bo srce pretreslo in vzbudila goreča želja, kako bi pomagal, da tudi za te sirote Jezusovo življenje, Njegovo trpljenje in Njegova smrt ne bo zastonj. Odgovorim: pomagaj misijonom! Ti hočeš in vprašaš: Kako pa? Čuj!«

II. Zapovedana podpora.

Najpoprej naj omenim misijone, za katere so nam sveti Oče podporo zapovedali:

1. Za misijone v Afriki so nam zapovedali pobirati radovoljne prispevke na praznik

»Razglašenja Gospodovega«. Zares primeren dan! Razglašenje Gospodovo nas spominja na poklic poganov v Cerkev Jezusovo; med poklicanimi so tudi naši davni predniki Slovenci pagani. In koliko je še poganov v Afriki! Posebna nevarnost preti od Mohamedancev, ki se po nekaterih krajih Afrike močno razširjajo. Sila mora biti velika, drugače ne bi bili sv. Oče zapovedali, naj se po vsem katoliškem svetu za ta misijon pobirajo prispevki. V naši škofiji se je dosedaj na ta praznik nabralo za Afriko okoli 3000 K.

2. Za varihе božjega groba v Jeruzalemu se morajo poslati darovi, ki se dajejo na veliki petek pri poljubljanju sv. križa ali pri božjem grobu. Saj nas ravno ta dan spominja na pokop Jezusa, potem ko je mučne in sramotne smrti za nas na križu umrl. Kako so bila pretresena naša srca, ko smo kot verni in pobožni romarji l. 1910 prišli pred božji grob, stopili vanj in poljubljali oni kamen, na katerem je ležalo truplo Jezusovo do vstajenja. Varujejo pa in čuvajo božji grob oo. frančiškani, ki imajo svoje hiše in hiše za romarje na mnogih krajih svete dežele. Gotovo je, da sv. Oče niso brez važnega vzroka zapovedali, naj se darovanje tega dne pošlje tem zvestim varihom sv. groba. V naši škofiji se nabere letno okoli 2000 K.

III. Podpore splošno za vse misljone.

V škofiji imamo dve društvi, ki imata namen prispevati sploh za vse misijone. Denar pride v roke tistih misijonarjev, ki so zares potrebni. To pa določijo vrhovni upravitelji prispevkov, ki so v zvezi z misijonarji vseh misijonskih pokrajin. Prispevki se tem vrhovnim upraviteljem pošljejo, ki miloščino razdele in o razdelitvi vsako leto točen račun polože. Te društvi sta:

3. Sv. Detinstvo pobira prispevke od otrok. To društvo ima namen, podpirati splošno misijone pri poganskih narodih, posebno pri onih v obširnem kineškem cesarstvu. Pri Kinezih se veliko novorojencev zavrže in izloži na razne kraje, kjer umrjo ali jih zveri raztrgajo. Teh naj se usmilijo naši krščanski otroci, ki so deležni božje ljubezni Jezusove, ter se z ljubeznijo poučujejo in vzgajajo. Iz hvaležnosti do dobrega Jezusa naj si pritrčajo ali naj izprosijo od dobrih staršev po 4 vinarje mesečno, ter jih izroče gospodu veroučitelju. To sveto delo nekako ponehuje; treba, da se poživi. Oh, naj bi se vsi gg. veroučitelji zanj zavzeli in otročiče navduševali za to delo ljubezni in hvaležnosti. Ali ni ta

trud tudi neprecenljive vzgojne vrednosti! Dosedanjemu mnogoletnemu voditelju bo treba dati pomočnikov, ki naj bi mu pomagali.

4. Mašna misijonska zveza se je sedaj začela in čujem, da prav lepo uspeva. Za člane se v cerkvi presvetega Srca Jezusovega opravi vsak dan ena sv. maša; za vsakega umrlega člana se bere ena sveta maša še posebej. Kar bo prispevkov preostalo, se bo porabilo za splošne cerkvene misijone. Zveza je dobro organizirana, namen je svet, koristi so obilne. Prosim gg. duhovnike, posebno one v dušnem pastirstvu, da se pouče o organizaciji in po navodilih skrbe, da se zveza prav povsod razširi in se prispevki vestno pobirajo.

Ta zveza bo morebiti nadomestila »društvo za razširjevanje sv. vere«, ki ima sedež v Lionu. Zavaljo važnih razlogov so se Nemci od Liona že odtrgali in so za isti namen osnovali svoje domače društvo po imenu: »društvo sv. Ksaverija«. To društvo v nemških škofijah močno uspeva. Tudi Avstrija se je sedaj ločila od Francozov in škofje nameravajo vpeljati podobno društvo za Avstrijo, ki naj bi imelo isti namen, kakor ga ima lionsko društvo in bi ga nadomestovalo. Da ne bo treba pri nas vpeljavati tega društva, naj prevzame isti namen mašna misijonska zveza; saj ne določuje ime, ampak namen.

IV. Podpore za posebne misijone.

Pri nas imamo še štiri misijonske družbe, ki prispevajo za posebne misijonske namene. Tudi teh ne smemo zanemariti; saj podpirajo vsesplošno misijonsko delo. Miloščina namreč, dana za vsesplošno misijonsko delo, pride tudi v roke posameznih misijonarjev, kakor odloči vrhovno vodstvo. Le v tem se obojno delo razlikuje, da se pri družbah za posebne misijone že od članov denar pobira ravno za te in se ne sme nikamor drugam porabiti. Zato lahko trdim, da zasluga pred Bogom je pri obojnem svetem delu enaka. In katere so te družbe?

5. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda ima namen delovati za nezedinjene narode na Balkanu: v Bosni, v Srbiji, v Črnigori, v Bulgariji, v Macedoniji, po Grškem doli do Soluna, posebno pa misli na razkolne Slovence, tudi na one v ruskem cesarstvu. Vse te želi iz razkola, iz zaslepljenosti pripeljati nazaj v ovčjak našega nebeškega pastirja, v rimokatoliško Cerkev. Ljubezen do Boga in do bližnjega mora sicer obsegati vse ljudi, toda mora biti urejena, da bolj ljubimo one, ki so v kaki posebni zvezi z nami.

Narodi na Balkanu so v taki zvezi, ker so prvič naši bližnji sosedje in drugič mnogi od njih nam sorodni po krvi. Zato pač ni proti pravi ljubezni do bližnjega, ako se zanje posebno zavzamemo.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je nekako poživljena in razširjena »bratovščina sv. Cirila in Metoda«, ki so jo leta 1851. ustanovili škof Slomšek. Po smrti tega svetega škofa je njihova bratovščina hiralala. Vzbudili in razširili so jo leta 1892. v Velehradu na Moravskem, kjer je sveti Metod pokopan, in ji dali ime »apostolstvo sv. Cirila in Metoda«. Ker je bilo pa to apostolstvo precej slabo zasnovano, se ni nič kaj razširjevalo.

L. 1908. se je v Zagrebu vršil slovensko-hrvaški shod za cerkveno zedinjenje; na shodu se je sklenilo, naj se imenovano apostolstvo vpelje v vseh jugoslovanskih škofijah. Pri nas v ljubljanski škofiji se je vpeljalo l. 1908. po duhovnih vajah, pri katerih je za to delo izredno navdušeni profesor dr. Grivec duhovnikom apostolstvo obrazložil. Do konca leta je imelo apostolstvo pri nas že deset tisoč članov in l. 1912. že nad 20 tisoč.

Apostolstvo je pri nas dobro organizirano. V vsaki župniji se dobi nabiralec ali nabiralka, ki nabere venec 12 članov; vsak član naj podeli 20 vinarjev mesečno; nabiralec mora za to skrbeti ter imena in prispevke zapisati na posebno nabiralno polo. Nabiralec ali nabiralka naj dobi sotrudnikov, ki naj naberejo zopet vsak po en venec. Na čelu vseh vencev v župniji je pa poverjenik, ki naj bo navadno duhovnik. On zbira nabiralne pole in prispevke ter jih pošilja v Ljubljano tajniku apostolstva. Prispevki so leta 1914. znašali 14.000 K, l. 1915. so znašali 6000 K, l. 1916. se je darovalo 4700 K. Vidimo, da je vojska delu škodovala. Prosim gg. duhovnike, da ga zopet poživijo.

Dela pa apostolstvo znanstveno in praktično. Da to prevažno delo ne zastane, ampak da bi se razvijalo in uspevalo, namerava apostolstvo, da ustanovi posebno kongregacijo, ki se bo pečala samo s tem delom za narode na Balkanu. Pomagajmo, da se prevzvišeni nameni dosežejo!

6. Podoben, le še bolj obširen namen ima društvo »brezmadežnega spočetja preblazene Device Marije«. Ustanovilo se je l. 1857. po dokončani rusko-turški vojski. Namerava pomoč katoličanom po vseh pokrajinah obsežnega turškega cesarstva. Društvo je v orientu mnogo koristilo. V teh misijonskih pokrajinah so se trudili posebno duhovniki francoski in laški. Pred sedanjo vojsko so Francozi imeli 300 šol, Lahi pa 200. Sedaj so ti misijoni

jako zanemarjeni, ker so laški in francoski misijonarji morali oditi. Zato se pa po Avstriji razlega klic na pomoč.

Da ne bi utemeljevali novih misijonov, so škofje sklenili, naj se poživi pri nas že vpeljano društvo Marijinega brezmadežnega spočetja. Član tega društva je vsak katoličan, ki zanj letno poljubno vsotico daruje. Navadno se v ta namen pobirajo prispevki na praznik »brezmadežnega spočetja« dne 8. decembra. Kdor ta dan daruje svoj prispevek in prejme sv. zakramente, dobi popolne odpustke.

Pri nas to društvo sedaj ni poznano, tekem časa je zamrlo. Da ustrezem željam avstrijskih škofov in potrebam katoličanov širom turškega cesarstva, določim za vse župnije in druge duhovnije, da se od l. 1917. dalje dne 8. decembra pobirajo prispevki za omenjeni namen. Nedeljo poprej naj se vsakega leta vernikom namen teh prispevkov razjasni in toplo priporoči. (»Škof. List« 1916, str. 94.)

7. Nekaj novega za našo škofijo je tudi »Frančiškanska misijonska zveza«. Ta zveza je ustanovljena šele v l. 1907. Potrdili so jo in ji odpustkov podelili sv. oče papež Pij X. Namen njen je: podpirati frančiškanske misijone. Frančiškani imajo misijone po vseh delih sveta; v njih se za kraljestvo Mesijevo trudi 3000 frančiškanov in 5000 frančiškank. Vsem tem se hudo godi, ker so od splošnih misijonskih prispevkov najmanj podpore dobivali. Ker so jih pri razdelitvi podpor zanemarjali, so si frančiškani omislili svojo misijonsko zvezo. Polagoma jo vpeljujejo po vseh škofijah.

Voditelj te zveze je za to pooblaščen Pater v vsakem frančiškanskem samostanu. Ud postane, kdor se v bližnjem frančiškanskem samostanu zapiše v imenik družbe, moli vsak dan ali vsaj vsak teden po 1 Očenaš in Češčno Marijo s pristavkom: »prosi za na sv. Solan, da bomo vredni obljub Kristusovih« in daruje mesečno 10 vinarjev za frančiškanske misijone. Ni pa treba, da se vsak osebno zapiše v imenik; zadočuje, ako ga v svojo nabiralno polo zapiše pospešitelj ali pospešiteljica, ki jo po župnijah imenuje predstojništvo bližnjega samostana.

Ker je namen te misijonske zveze zares svet, jo pač prav iz srca priporočam.

8. Tiho, mirno, toda jako uspešno deluje po Avstriji in tudi pri nas društvo sv. Klavereja, namenjeno iskati podpor za Afriko. Bog daj, da bi društvo, kakor do sedaj, tudi v prihodnosti uspevalo in se razcvetalo!

V. Notranji misijon.

Ako nas prava krščanska ljubezen žene, da pomagamo siromašnim poganom in nesrečnim razkolnikom križem sveta, naj nas ista ljubezen močno nagiba pomagati domačim potrebam. Rastejo pa potrebe od dne do dne; narasle so prav posebno sedaj ob času pregrozne svetovne vojske. Za katere zadeve in potrebe pa naj se posebno zavzamemo?

9. Zavodi sv. Stanislava potrebujejo še vedno izdatne podpore. Posamezni dijaki bi morali plačevati po 500 K na leto, kar je v času izredne draginje jako malo; saj se mora pri privatnih stanovanjih še več plačevati! Pa tudi te vsote plačujejo le redki; premnogim se mora znižati, nekaterim popolnoma odpustiti. Ob času vojske imamo v zavodu 1200 postelj za ranjence. Letos smo sprejeli več siromašnih goriških in istrijskih beguncev. Gojencev vseh je 370. Stisnjeni so in najeti smo morali novo občinsko šolo, da moremo za silo imeti stanovanje in reden pouk.

Bližnji časi bodo pokazali, kako nujno potreben je zavod! Vzgaja, kakor se pripravlja po gimnazijah, ne bo nič kaj ugodna za duhovski poklic; pa tudi moralne nevarnosti sploh se bodo še pomnožile. In vendar, kako pomanjkanje duhovnikov se bo pokazalo pri nas, po Avstriji, po vsem svetu! Treba bo vse moči združiti in naperiti, da zavodi sv. Stanislava ostanejo in se po možnosti še razširijo. Vse okoliščine tako kažejo, da se bodo v njih vzgajali in izobraževali tudi mladeniči za duhovski stan v škofijah Gorica in Trst. In vprašam, kje moremo mi, kje morejo verniki denar bolje naložiti, kakor ako ga dajo za vzgojo dobrih duhovnikov? Za to nujno prosim, da gospodje priporočate vernikom zavode prav vneto in navdušeno posebno ob času, ko se pobirajo prispevki za vzdržavanje.

10. Precej razširjen je po naši škofiji »Patronat sv. Vincencija« v korist zanemarnjenim otrokom, posebno sirotam. Vojska bo bedo otrok povečala, posebno pomnožila število sirot. Zato zopet nujno prosim, da se »Patronat« vpelje v vsako župnijo. Prava krščanska ljubezen do bližnjega naj vzplamti in ne ugasne! Skrbimo za sirote! To društvo bo delovalo v zvezi in stiku z deželnim zavodom; skrbi za udove in sirote; poskrbelo bo in še sedaj skrbi, da sirote pridejo v dobre zavode ali v dobre krščanske hiše, kjer naj bi se vzgojevali in pripravljali za primeren poklic. »Patronat« sem večkrat priporočal in priporočam ga zopet. Organizacija je znana.

11. Naročeno je, naj se vsake zadnje nedelje v mesecu pobira za pohabljenca in za časopise ter knjige našim vojakom. Od nabrane vsote bom četrtno vzel za vojake. Prosil sem, da vernikom vse to pojasnite in jih radi tega za večji dar poprosite. O svojem času bom sporočil, koliko sem dobil in koliko vojakom pomagal. Prišla je zima. V gorskih krajih ne bo vojevanja in imeli bodo vojaki dolge večere. S čim naj si čas kratijo? Kolika korist dobrih knjig in dobrih časopisov! — Doma smo pa dolžni pomagati pohabljenca. Za nas so trpeli in radi nas so ranjeni: hvaležnost zahteva pomoč; darujmo, kar moremo.

12. Društvo »Dobrodelnost« sem omenil in toplo priporočil v zadnjem »Škofijskem Listu« (»Škof. List« 1916, str. 133). Prečitajte še enkrat dotične vrstice in uvažujte pouk.

13. Slednjič ne smem pozabiti sv. Očeta. Prispevki zanj se pobirajo vsake druge nedelje v Adventu. Kaj ne, nedeljo poprej bote vernikom sv. Očeta prav presrečno in nujno priporočili? Kolikor sem mogel zvedeti pri apostolski nuncijaturi na Dunaju, je potreba v Vatikanu prav velika. Naše prispevke, lanske in letošnje so sprejeli hvaležnega srca.

VI. Sklep.

O naj se poživi misijonska ideja! Da se nam srce za njo vname, moramo mi sami poznati razne misijone, misijonsko delo, uspehe in neuspehe. Pa kako bomo vse to spoznali? Čitati moramo misijonska poročila. Z novim letom začne v Avstriji izhajati misijonski časopis. Uredništvo je v dobrih rokah oo. Jezuitov na Dunaju. Naročnina bo malenkostna. Naj bi bil ta list v vsaki župniji! Dovolim, da se naroči iz cerkvenega denarja in da letniki ostanejo v arhivu. Upam, da nas bo ta list seznanil tudi z misijonsko literaturo.

Sami vneti za misijonsko delo bomo mogli tudi vernike zanj vnemati in vneti. O misijonski ideji govorite v šoli, na prižnici, pri raznih shodih posameznih naših društev! Nič ne dvomim, da vam bo ogenj svete ljubezni olajšal pretežko delo na korist raznih zgoraj opisanih misijonov. Ali bi ne bilo korisno in izredno zanimivo, ko bi vodili zapisnik, statistiko, o delovanju za misijonsko idejo po raznih duhovnijah in o uspehu Vašega prizadevanja?

Davno že me je vest opominjevala, naj tudi za misijonsko idejo kaj storim. Ta list do Vas vseh je v tem oziru moj prvi korak. Od sedaj

bom na to delo pazil in tudi ob času birmovanja v nemal zanj Vas, confratres carissimi, in naše verno ljudstvo. Bog daj, da bi lepo napredovali. Le dajajmo miloščine, kar največ moremo! Denar bo dobro naložen, naložen bo pri Bogu, ki nobenemu dolžan ne ostane, ampak vsako dobro

delo ljubezni poplačuje milijonkratno deloma na zemlji, popolnoma pa v večnosti.

V Ljubljani, 1. januarja 1917.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

2.

Birmovanje in kanonična vizitacija v letu 1917.

Letos bo birmovanje in kanonična vizitacija v dekanijah: Semič, Šmarije, Litija in Ribnica. Vršila se bo po sledečem redu:

I. Dekanija Semič.

1. Metlika v torek 17. aprila
2. Radovica v sredo 18. apr.
3. Suhor v četrtek 19. aprila
4. Semič v petek 20. aprila
5. Stockendorf v soboto 21. aprila
6. Črnomelj v nedeljo 22. aprila
7. Podzemelj v ponedeljek 23. aprila
8. Adlešiči v torek 24. apr.
9. Preloka v sredo 25. apr.
10. Vinica v četrtek 26. apr.
11. Dragatuš v petek 27. apr.
12. Vrh v soboto 28. aprila
13. Stari trg v nedeljo 29. apr.

II. Dekanija Šmarije.

14. Šmarije v sredo 2. maj.
15. Lipoglav v četrtek 3. maj.
16. Polica v petek 4. majnika
17. Žalina v soboto 5. maj.
18. Višnja gora v nedeljo 6. majnika

19. Št. Vid v torek 8. majnika
20. Zatičina v četrtek 10. maj.
21. Št. Jurij v soboto 12. maj.
22. Kopanj v nedeljo 13. maj.

III. Dekanija Litija.

23. Šmartno v četrtek 17. majnika
24. Dole v soboto 19. majnika
25. Sv. Jurij v nedeljo 20. majnika
26. Svibno v ponedeljek 21. majnika
27. Rateče v torek 22. maj.
28. Dobovec v sredo 23. maj.
29. Konjšica v četrtek 24. majnika
30. Polšnik v petek 25. maj.
31. Zagorje v nedeljo 3. jun.
32. Št. Lambert v ponedeljek 4. junija
33. Sava v torek 5. junija
34. Hotič v sredo 6. junija

IV. Dekanija Ribnica.

35. Ribnica v nedeljo 10. jun.
36. Masern v ponedeljek 11. junija
37. Dolenja vas v torek 12. junija
38. Sodražica v sredo 13. jun.
39. Loški potok v četrtek 14. junija
40. Draga v petek 15. junija
41. Gora v soboto 16. junija
42. Sv. Gregor v nedeljo 17. junija
43. Velike Poljane v ponedeljek 18. junija
44. Dobropolje v torek 19. junija
45. Struge v sredo 20. junija
46. Velike Lašče v četrtek 21. junija
47. Rob v petek 22. junija
48. Turjak v soboto 23. junija
49. Škocjan v nedeljo 24. junija.

Red birmovanja in vizitacije je navaden. Prihod je popoldne okoli štirih. Po sprejemu v cerkvi je izpraševanje v šoli. V šolo pridejo vsi otroci. Čakajo vsak v svojem razredu. Na mizi naj bo zapisnik vzete tvarine. V enem razredu naj se razlagajo vprašanja, ki bi bila prišla na vrsto ravno tisto uro. Od župnikov zapisnikov ne zahtevam, pač pa katehizacijo. Po šoli je kanonična vizitacija v cerkvi in pisarni. V arhivu naj bo vse, kakor po navadi; knjig in zapisnikov ni treba vun jemati, V moji sobi naj me čaka točna

»spomenica«, par pol papirja in črnilo. Prav kratka večerja naj bo ob sedmih ali pol osmih. Drugi dan zjutraj od 4. do 9. ure spovedovanje. Ob 9. uri sveto opravilo. Opoldne kratko, navadno kosilo. Potem odhod. Kjer bo red drugačen, bom o pravem času naznanil.

V Ljubljani, 1. januarja 1917.

† Anton Bonaventura l. r.,
knezoškof.

Razne konference.

Prav hvaležen sem Bogu, da se gospodje prav radi shajate na razgovore o nujnih potrebah duhovnega pastirstva. O sestankih Bogu dopadljivega društva »Sodalitas« bo zopet kakor po navadi poročal »Škofijski List«.

Konferenca g. g. dekanov se bo vršila meseca avgusta ali septembra v Ljubljani. Papež so naznanili, da je »codex iuris canonici« dovršen in da nam ga kmalu pošljejo. Zato bomo pri konferenci obravnavali tiste točke iz novega »kodeksa«, ki bodo najbolj globoko posegle v dušno pastirstvo. Skoraj gotovo se bo ta konferenca razvila v pravo sinodo. Ko dobim v roke »codex« in ga pregledam, bom vse točno določil in sporočil.

Pastoralne konference naj se vrše po navadi. Razpravljajo naj se sledeča vprašanja:

1. Kdaj, s kako pripravo in s kakim uspehom se pripuščajo otroci k prvemu in k večkratnemu prejemanju zakramentov sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa?

2. Ali je pri nas potrebno, morda že vpejlano društvo »Dobrodelnost« skupno s »Patronatom«? Kako je oboje organizirano.

3. Samo ustno naj se razpravlja o vzrokih, da so se otroci, posebno oni od 12. do 18. leta tako spridili. Zapisnik o tem razgovoru naj bo bolj natančen.

4. Casus. In conferentiis pastoralibus disputabant sacerdotes de valore et liceitate absolutionum, quas confessarii poenitentibus dare solent, et quidem in contrarias partes. Una pars

affirmabat: confessarii nostri ordinarie absolvunt poenitentes, qui dispositi accedunt, valide et licite, nam intentionem habent rectam, formam adhibent aptam et jurisdictione necessaria pollent, quae si fors alicui defuerit, ecclesia defectum supplet propter errorem fidelium communem. Licite quoque absolvunt, nam qui valide absolvit etiam licite hoc facit in casu necessitatis; et sine necessitate ordinarie non fiunt confessiones. — Altera pars opponebat: multae absolutiones sunt invalidae propter defectum jurisdictionis, multo plures illicitae, cum temere confessarii absolvant, nam non supplet ecclesia defectum jurisdictionis nisi in casibus ab ipsa designatis. Qui rem extendit ad alios casus, in dubio versatur; cum dubia autem conscientia non licet agere.

Tu qui disputationi assistis, quid censes?

Ut resolutio quaestionis rite procedat, haec praemitte!

1. Quid requiritur in confessario ad validam absolutionem?

2. Quibus in casibus ecclesia certe supplet defectum jurisdictionis? — Quando probabiliter tantum?

3. Quando licet uti jurisdictione dubia vel probabili?

4. Quid de sententia utriusque partis iudicas?

V Ljubljani, 1. januarja 1917.

† Anton Bonaventura l. r.,
knezoškof.

Smrtni listi umrlih vojniki.

Da se ne bi dogodila kaka pomota glede smrtnih listov umrlih vojniki, je tu ponatisnjena iz olomuškega škofijskega lista sledeča opomba:

Das k. u. k. Apostolische Feldvikariat hat dem Ordinariate mitgeteilt, daß einige Pfarrämter der Diözese Linz Todesfälle von in Kriegsgefangenschaft verstorbenen Soldaten in die eigene Sterbematrik, u. zw. nur auf Grund einer Mitteilung des Roten Kreuzes protokolliert und hierüber auch ex offo-Totenscheine ausgestellt haben.

Die Militärbehörden haben in richtiger Erkenntnis, daß diese Protokollierungen jeder legalen Grundlage entbehren, die Totenscheine als ungültig zurückgewiesen und beim Feldvikariate um rechtskräftige Todesbestätigungen ange sucht.

Außerdem haben wiederholt mehrere Pfarrämter beim Apostolischen Feldvikariat um Ausfolgung von Totenscheinen über die aus ihren Pfarrgemeinden stammenden gefallenen oder verstorbenen Soldaten angesucht.

Über Ersuchen des Apostolischen Feldvika-

riates werden die hochwürdigen Pfarrämter neuerdings belehrt, daß die Protokollierung der im Kriege Gefallenen oder Verstorbenen in den Matriken ihrer Heimatpfarre in keiner Vorschrift begründet ist, da sie zur Zeit des Todes weder der Jurisdiktion des Pfarramtes des Heimatsortes angehört haben noch auf dem Pfarrfriedhofe beigesetzt wurden.

Nur im Falle einer Leichenüberführung ist der Todesfall einzutragen, jedoch ohne

Reihenzahl, weshalb auch hierüber kein Totenschein vom Pfarramte des Beisetzungsortes auszustellen ist.

Der hochwürdige Diözesanklerus wolle sich überhaupt vor Augen halten, daß die Mitteilungen vom Roten Kreuze und der übrigen Auskunfts-bureaus den Charakter einer rechtskräftigen Urkunde nicht besitzen und daher keinen Fall die Grundlage einer Matrikulierung bilden können.

5.

V. vojno posojilo.

Kn. šk. ordinariat ljubljanski je naročil cerkvenim predstojništvom, naj za izkupilo za zvonove najamejo 5. vojno posojilo, in sicer l. 1922. izplačljive zakladne liste. Ker se novi zvonovi pred l. 1922. tako ne bodo mogli naročiti, je to na-

laganje izkupila sedaj najbolj priporočljivo. Zvonovina bo namreč tudi še nekaj let po vojski tako draga, da zvonov ne bo mogoče naročiti brez velikih žrtev.

6.

Duhovne vaje l. 1916.

L. 1916. so se razen v »Škof. Listu« 1916, str. 134, naštetih duhovnikov ljubljanske škofije udeležili duhovnih vaj še naslednji gg.: Ahačič

Matej, Berlic Janez, Bleiweis Frančišek, Fatur Jakob, Lavrič Jožef, Oblak Valentin.

7.

Raziskavanje po maticah.

Gregor Matija Drennig, ki je l. 1862. v 89. letu umrl, je moral biti rojen okoli l. 1773. Kraj je neznan.

Župni urad, kjer je rojstvo vpisano, naj pokovan rojstni in krstni list semkaj pošlje.

8.

Škofijska kronika.

Premeščena sta bila gg.: Ivan Črnilec, paplan v Preserju, v Komendo; Leopold Erzin, bivši c. in kr. vojni kurat v rez., v Preserje.

Umrli je g. Ivan Kodre, župnik v pok. goriške nadškofije, 1. dec. 1916 v Šent Vidu pri Vipavi. — Priporoča se častiti duhovščini v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 1. januarja 1917.

Vsebina: 1. P. t. gospodom duhovnikom. — 2. Birmovanje in kanonična vizitacija v letu 1917. — 3. Razne konference. — 4. Smrtni listi umrlih vojnikov. — 5. V. vojno posojilo. — 6. Duhovne vaje l. 1916. — 7. Raziskavanje po maticah. — 8. Škofijska kronika.